

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

РІК XII. Ч. 119 (1482).

Ходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, OCTOBER 7, 1930.

№ 119 (1482).

VOL. XII.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ У БАРЦЕЛЬОНІ ПРОТИ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ

Газета "Ля Национ" каже, що арешт двох комуністів був зв'язаний з широкою революційною змовою та що комуністи й республіканці стараються викликати страйки.

МАДРИД, Еспанія, 4 жовтня. — Хоч уряд заперечує тут звідомлення про революційний рух у Барцельоні й заявляє, що там панує спокій, то депеші з того міста вказують, що там панує великий неспокій.

Газета "Ля Национ" каже, що арешт двох комуністів був зв'язаний з широкою революційною змовою та що республіканці й комуністи стараються викликати страйки студентів та робітників.

Барцельонська влада, каже далі газета, панує проголошеного воєнного стану у цілій провінції.

Вісімсот робітників уже застрайкували сьогодні в Бадалоні, коло Барцельони, і влада поспішно вислала туди великий загін цивільної гвардії, щоб не допустити до можливих розривів (а з огляду щоб розбити страйк). Шістьох робітників арештовано під обвинуваченням, що вони "стараються дістати рекрутів для страйку", себто хотіли викликати інших робітників на страйк.

МАДРИД, Еспанія, 1 жовтня. — Тут відбулася конференція 22 республіканських груп, розкинутих по цілій Еспанії. Всі ці групи рішено об'єднати в одну партію, яка має виступити у виборах як окрема політична партія з виключно республіканською програмою й поставити кандидатів у кожному окрузі.

Рівночасно нова партія рішила зрівнати зв'язки з іншими партіями, як, наприклад, з соціалістами, які вважають свої партійні справи важливішими від загально республіканського руху. Буржуазні республіканські газети вважають цей розрив з соціалістами поважним ударом для еспанського республіканізму.

Еспанський уряд ще не рішився, які підприняти кроки проти провідників великої республіканської демонстрації в Мадриді, в якій взяло участь 20,000 людей.

У різних містах Еспанії відбуваються тепер великі страйки. Уряд каже, що страйк у провінції Галісії має політичний характер.

Умови праці в радянських копальнях ліпші, ніж у майнах Нової Скошії

ПОЛКОВНИК Г. ДЖ. МЕКІ З ПЕМБРОК, ОНТ., КАЖЕ, ЩО ПЕРЕСІЧНА ДЕННА ПЛАТНЯ РАДЯНСЬКОГО ВУГЛЕКОПА Є НА ДВІ ТРЕТІХ БІЛЬША, ЯК ПЛАТНЯ БРИТИСЬКОГО МАЙНЕРА. — КАНАДІСЬКИЙ БІЗНЕСМЕН, ЯКИЙ ШОРОКУ ІЗДИТЬ ДО РАД. СОЮЗУ, ОБСТОЄ ЗА ІМПОРТОМ РАДЯНСЬКОГО ВУГІЛЛЯ ДО КАНАДИ.

Полковник Г. Дж. Мекі з Пемброк, Онт., який шороку їздить до Радянського Союзу в бізнесових справах і знає тамешні обставини, вислав до всіх посів канадійського парламенту меморандум, в якому висноє справу спровадження радянського вугілля до Канади.

Проти імпорту цього вугілля до-хідливо Канади виступали в деяких кругах на тій підставі, що це нібито є конкуренція ново-скошійському вугіллю та що нібито це радянське вугілля видобувається вразимо або примусовою працею.

Полк Мекі каже, що нікотрий з цих "аргументів" не є правдивий, що радянський антрацит не конкурує з м'ягким вугіллям Нової Скошії та що умови праці в радянських майнах є ліпші, ніж в ново-скошійських майнах.

Полк Мекі є зацікавлений у канадській торгівлі з Радянським Союзом і вважає, що це допоможе тій торгівлі, коли Канада буде приймати імпорту з СРСР.

Подібна опозиція до радянського вугілля була в Злучених Державах, каже Мекі, й американський уряд перевів інвестиції, після якої офіційно оповісти, що не знайдено наймешого доказу на те, що уживається вразимо або примусово праці, в якій би то не було

формі, при видобуванні вугілля в Радянським Союзі взагалі, а зокрема в Донбасі, звідки приходиться весь імпортований радянський антрацит.

Полк Мекі далі каже, що зібравши статистик про платню із Злучених Держав, Великої Британії, Німеччини й Радянського Союзу вказує, що пересічна денна платня радянського майнера є на дві третіх більша, як платня британського майнера.

Вугіллям, що його радянські імпорти допоможуть виперти з Канади, є антрацит із Злучених Держав, каже Мекі. Він далі каже, що радянське вугілля не конкурує з ново-скошійським вугіллям ані з коксовою індустрією тої провінції, та що воно ніколи не виругує антрациту, що приходить в збільшуючійся кількості з Валлі та Скотландії.

Мекі, який доміг поширити канадійську експортну торгівлю до Радянського Союзу в ріжні способи, вважає, що ця торгівля є корисна для Канади, й каже, що вугілля є одним продуктом, який Канада може дійсно брати від Радянського Союзу в заплату за товари, які СРСР бере з Канади.

(Новица новинка майже дославно взята з редакційної статті п. н. "Російське вугілля в Канаді", що була поміщена у вінніпегській "Фрі Прес" з 2 жовтня.)

ФРАНЦІЯ ЗАБОРОНЯЄ ІМПОРТИ З СРСР

ПАРИЖ, 3 жовтня. — Французький уряд рішив сьогодні видати декрет, що має на меті не допустити до спровадження радянських продуктів, особливо пішениці, до Франції. Це рішення зроблено на засіданні кабінету під проводом прем'єра Тардіє. Декрет буде вимагати вибирання ліценсій (дозволів) на спровадження всіх продуктів з Радянського Союзу — не лише пішениці й іншого збіжжя, але й м'яса, цукру, яєць, дерева, лену й карфуку.

Можна сміло сказати, що цей декрет рівноється цілковитій забороні імпортування радянських продуктів до Франції.

В ГАВАНИ ЗАВЕДЕНО ВОЄННИЙ СТАН

ГАВАНА, Куба, 3 жовтня. — Кубанський сенат одобрив сьогодні вечером відозву президента Мачада, яка домагається скасування конституційних гарантій і заведення воєнного стану в районі Гавани підчас конгресової виборчої кампанії.

ГАВАНА, Куба, 4 жовтня. — Кубанський конгрес сповнив сьогодні просьбу президента Мачада й завісив конституційні гарантії в Гавані й оголосив до часу аж після загальних виборів, що відбудуться 1 листопада.

140 ТИСЯЧ РОБІТНИКІВ ВИДУТЬ НА СТРАЙК

БЕРЛІН, 3 жовтня. — В берлінській металевій індустрії загрожує сьогодні вибухнути страйк 140,000 робітників. Робітники протестують проти низької платні на 15 проц. й розпочалися переговори за посередництвом міністра праці.

БРІНІНГ БУДЕ ПРАВИТИ БЕЗ РАЙХСТАГУ

БЕРЛІН, 30 вересня. — Уряд Брінінга планує правити через зиму без райхстагу, якщо цей останній не одобрить урядової аргументації.

Повідомляють, що президент Гіндебург звернувся до Генерала в цивільній службі, щоб він перебрав міністерство крайової оборони. Правдоподібно цим генералом є фон Шляйхер.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В новіці про "Зріст колективних господарств у Радянським Союзі", поміщений в останнім числі "УРВ", зайшла помилка в поясненні гектара. Сказано там, що гектар має 2,471 акрів. Помилка в тім, що між 2 і 4 є протинка (.), а мала бути точка (.). З протинкою вийшло 2 тисячі 471 акрів, а з точкою було б означало 2 цілі (акри) й 471 тисячних акра. Після надрукування деякого числа "УРВ" це завважено й змінено пояснення, що гектар має "близько 2½ акра", бо 471 тисячних це буде майже пів акра. Помилкове пояснення є лише в деяких числах, а в більшості видання "УРВ" воно подане правильно.

НИМЕЧЧИНІ ПОТРІБНО ЗАТЯГНУТИ ПОЗИЧКУ

БЕРЛІН, 30 вересня. — Канцлер Брінінг вручив президенту Гіндебургові текст урядової програми фінансових реформ, яка буде предложена новому парламенту й від затвердження або відкинення якої буде залежати для державних службовців на 5 проц. а для міністрів та вищих урядників на 7½ проц. Таке обкороєння платні мало би зменшити державні видатки на 100 мільйонів долларів річно.

Пропоновані фінансові реформи включають між іншим знизку платні для державних службовців на 5 проц. а для міністрів та вищих урядників на 7½ проц. Таке обкороєння платні мало би зменшити державні видатки на 100 мільйонів долларів річно.

АНТИФАШІСТСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 29 вересня. — Велика антифашистська демонстрація відбулася вчора в Люстартені. Прийшло до мільйонів учасників. Після демонстрації арештовано. Після мітингу сформовано антифашистську лігу. Видано відозву до робітників, щоб всюди формували відділи ліги. Спеціальний поклик видано до соціалістичних робітників, щоб прилучувалися до антифашистського об'єднаного фронту.

ЗНОВУ ЗЛІНЧУВАЛИ НЕГРА В АМЕРИЦІ

КАРТЕРСВІЛД, Джордія, 1-го жовтня. — Банда замаскованих людей витягнула сьогодні раніо Джана Вила Клаарка, негського робітника, з місцевої повітової в'язниці й повисила його на телеграфічній стовпі мило звідси.

Клаарка обвинувачувано в убийстві шефа поліції Дженніна. Була вже попередня спроба злінувати його два тижні тому в неада. Тоді викликано було військо й перевезено його до Атланти, але вчора привезено його назад.

У БРАЗИЛІЇ ВИБУХЛО ПОВСТАННЯ АРМІЇ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА

МОНТЕВІДЕО, Уругвай, 4 жовтня. — Звідомлення з прикордонного місточка Рівера кажуть, що вибухла революція в місточку Санта Ана, в степі Ріо Гранде До Суль, у Бразилії, і війна поширюється на цілу провінцію. Підчас бою між федеральним військом і збудованим гарнізоном Санта Ана було десять жертв, убитих і ранених.

МОНТЕВІДЕО, Уругвай, 4 жовтня. — Революційний рух у бразильській степі Ріо Гранде До Суль, про який по-

відомлено сьогодні з прикордонного місточка Рівера, є звернений проти президента Бразилії, Хуліо Престеса, який обив владу 25 листопада.

Новстанці, яких начисляють около 8,000, перемогли семий бразильській полк, стаціонарний у місточку Санта Ана До Лірамента.

Звідомлення до газети "Імпартіція" з Рівери каже, що багато бразильців утікли через кордон з Санта Ани та що чути продовжувану канонаду. На чолі повстанців стоїть Хуан Франсіско.

НИМЕЦЬКИХ ФАШІСТСЬКИХ ОФІЦІРІВ ЗАСУДЖЕНО В ЛЯЙПЦІГУ

ЛЯЙПЦІГ, Німеччина, 4 жовтня. — Найвищий суд засудив сьогодні поручників Ріхарда Шерінгера, Ганса Людвіга й Ганса Вендта, молодих офіцерів райхсверу (державної оборони), на 18 місяців військової в'язниці кожного за підбурювання до зради серед війська від імені фашистів.

Крім цього, Шерінгера й Людвіга виключено з армії.

Суд рішив відтінчити шість місяців і три тижні від присудів, бо такий час відсиділи засуджені в твердні до процесу. Шерінгера звільнено від обвинувачення в порушенні військових принципів через надрукування статті в газеті від імені фашистів, однак це не мало впливу на присуд за підбурювання до зради.

Процес викликав велике зацікавлення в Німеччині, бо він

дав нагоду Адольфові Гітлерові, провідникові німецьких фашистів, виступити в ролі свідка й виложити програму своєї партії. Державний прокуратор в один час натякнув був, що Гітлер може бути поставлений на суд за державну зраду, але пізніше заявив, що нема певности, чи будуть виставлені обвинувачення проти Гітлера.

ПІЛЛЕР ОСТЕРГАЄ КАБІNET КАНЦЛЕРА БРІНІНГА

МІНХЕН, Баварія, 30 вересня. — Газета Адольфа Гітлера "Фелькшпер Беобахтер" надрукувала сьогодні остерогу для уряду, що як канцлер Брінінг хвилюється за непарламентарні засоби, щоб провести свою програму фінансової реформи, то його уряд стане негальний і тим самим завізне нарік такої негальности.

РОЗБИВСЯ БАЛЬОН БРИТАНІЇ, P-101; ЩОНАЙМЕНШЕ 53 ОСОБИ УБИТИ

Бальон, що був найбільшим у світі, летів до Індії й експлодував над Францією; коштував 10 мільйонів долларів.

БОВЕ, Франція, 5 жовтня. — Великий британський бальон P-101, що вважається найбільшим воздухоплавом у світі, розбився в педалекое звідси вневдовзі по 2-й годині сьогодні досвіта. Перелетівши понад цим місточком на височині 500 стій, він нагло почав падати до землі, вдарив об гору й експлодував.

Що найменше 53 особи загинули й лише вісім з тих, що були в бальоні, врятували своє життя не знати яким чудом. Самі вони не можуть пояснити, як вони врятувалися. П'ять з них є тяжко попечені, але вважають, що вони виийдуть.

Між убитими є лорд Тамсон, британський міністер авіації; P-101 був збудований з метою започаткувати воздушну цивільної авіації; майор Г. Г. Скат, який виробив план бальона, та інші великі риби з британської армії та авіації. З понад 50 жертв катастрофи 27 тіль ужь віднайдено. Всі

вони спалені до пенізання. Шість тіль забрано з горючого бальона. Три години після розбиття бальону все це горів. Великий британський вилетів з Кардінгтоу в Англії в год. 7.36 в суботу вечером, пустившись в 8,000-мильову подорож до Індії й назад.

Коль бальон розбився й експлодував, полуминь бухнула сотки стій у воздух. Й було видно вісім миль навкруги й вона освітила цілу околицю.

Будова бальона P-101 коштувала около 10 мільйонів долларів. Уважано, що він був ліпшим бальоном, як P-100, що в серпні виконав успішний перелет до Канади й назад. P-101 був збудований з метою започаткувати воздушну пасажирську й тигарову службу між Англією та Індією. Недавно додано 35 стій до довжины бальона й він був більше як 800 стій довгий, майже 100 стій довгий як P-100.

МАСОВИЙ МІТІНГ ВІННІПЕГСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ НА МАРКЕТ СКВЕР

Хоч капіталістичні газети щодня приносять відомости з Оттави під великими наголовками про те, кілька котра провінції дістала мільйонів на публічні роботи й на "прямую допомогу" для безробітних, проте безробітні далі ходять голодні й ніяка влада провінційна ані міська не дає їм праці ані допомоги.

На домагання безробітних міська влада не звертає ніякої уваги, як це недавно було у Вінніпегу, коли після вислухання численної делегації безробітних в міській раді ні один алдермен не підтримав вискуство В. Н. Колісника, комуністичного радного, щоб дати допомогу для безробітних. Так звані "робітничі" алдермени з незалежної партії праці тримають один фронт з буржуазією й вони так само глухі на домагання безробітних, як і явні представники капіталістичної класи.

Однак безробітні у Вінніпегу знають вже не від нині становище лейборітських алдерменів і не сподіються від них ніякої підтримки для своїх домагань. Вони знають, що лише боротьбою можуть добитися сповнення своїх домагань і продовжують свою боротьбу за працю або повне утримання.

Помимо ігнорування їхніх домагань на засіданні міської ради в понеділок минулого тижня, безробітні влаштували відношення міської ради до домагань безробітних, а зокрема становили лейборітських алдерменів у дій справі. На мітингу було присутних більше як 1,500 робітників. Промовляли товариші: Ботлер, Годсон, алдермен Колісник, Форкін, Минстер, Проб, Фейргорст (два останні повернувши жовіри), Бінновський і Розен. Головував т. Борнстайн.

ТУРЕЧЧИНА ЖОРСТОКО ЗДАВЛЯЄ ПОВСТАННЯ КУРДІВ

ЛОНДОН, 3 жовтня. — Делегация з Єрусалиму до Екстендж Телеграфу повідомляє сьогодні без потвердження з інших жерел, що турки вирізали 4,500 чоловіків, жінок і дітей та знищили багато сіл в окрузі Зіая.

Кореспондент Екстендж Телеграфу повідомляє також без потвердження, що турецькі воздушні бомбардування вбили сотки осіб в округах Бельмарск, Агрі й Тендрук.

Війська під командою Паша Паші Кемалі й Едіна Паші знищили багато сіл коло Тослах, а в більшості видання "УРВ" воно подане правильно.

в відбувалися на великим просторі здовж турецько-перського кордону, де курди від місяців завдають багато клопотів турецькому уряду.

Курдійські повстанці обороняють 65-мильовий фронт, що простягається від Араккі до округа Байзід, зараз на південь від гори Арарат на турецькій кордоні.

Повстання курдів спричинило напружені відносини між Персією та Туреччиною, й Персія також скріпила свою прикордонну сторожу.

Товариші! Відмовляйтеся передлати на "Укр. Роб. Вісті"